

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ САМООЦІНКИ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ІДЕНТИФІКАЦІЇ

У студентському віці відбувається вихід на якісно нову соціальну позицію, у якій формується й активно розвивається свідомість і самосвідомість особистості. Поведінка особистості починає бути більш самостійною, менш конформною. Важливу роль у процесі формування поведінки особистості відіграє самооцінка. Самооцінка – це оцінювання студентом себе, своїх можливостей, якостей свого місця серед інших. Самооцінка детермінує успішність навчання і розвиток особистості. Мета дослідження полягає в теоретичному обґрунтуванні проблеми взаємозв'язку самооцінки та професійної ідентифікації студентів.

Теоретичною основою даної роботи є дослідження науковців про специфіку розвитку особистості у студентському віці (Л.І. Божович, Д.Ф. Ніколенко, В.О. Татенко, Т.М. Титаренко); про соціальну детермінованість психічного розвитку особистості (Л.С. Виготський, Г.С. Костюк); положення про самооцінку як складне особистісне утворення і фундаментальну властивість особистості (А.В. Мудрик, К. Роджерс, К. Хорні) [1].

Результати аналізу теоретичних досліджень дозволяють констатувати наступне. У ході навчання особистості відбувається становлення її самосвідомості, структурним компонентом якої, за думкою кількох учених, є самооцінка. Самооцінка тлумачиться як важлива умова формування та збагачення особистості, стимул для саморозвитку і самовдосконалення суб'єкта навчання, чинник професійної ідентифікації. Формування самооцінки відбувається за рахунок дії зовнішніх і внутрішніх чинників, вагома роль серед останніх належить загальній самооцінці та рефлексивним процесам особистості учня. Рівень розвитку самосвідомості й адекватність самооцінки служать головним критерієм для оцінки психологічних особливостей особистості, які детермінують успішну професійну ідентифікацію [3].

Самооцінка є яскравим показником можливих психологічних проблем окремих студентів і взаємин у колективі. Оскільки для особистості в більшості випадків референтною групою є студентський колектив, проблеми в навчальній діяльності найчастіше викликаються саме проблемами через невідповідний статус в групі в сукупності (а також через чи внаслідок) з неадекватною самооцінкою. Таким чином, правильний аналіз рівня самооцінки студентів і її зв'язок із взаєминами усередині колективу є важливим діагностичним завданням [2].

Важливе місце самооцінка відіграє у професійному самопізнанні. У зв'язку з домінуванням екзистенційних проблем студентів у вибраній професії цікавлять питання призначення й значущості, її суспільна, культурна,

соціально-статусна цінність, професійні норми і вартості, самовизначення й самопізнання. Отже, становлення професійної ідентичності являє собою тривалий поетапний процес, який бере початок у період професійного навчання.

Література

1. Антонова Н.В. Особливості професійної ідентичності студентів психологічного факультету / Н. Антонова // Проблеми загальної та педагогічної психології : збірник наукових праць Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України. – Т. XI. – Част. 4. – К., 2009. – С. 16-28.

2. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи : Навчальний посібник для магістрантів і аспірантів / Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. – К. : ТОВ “Філ-студія”, 2006. – 320с.

3. Шнейдер Л.Б. Профессиональная идентичность: теория, эксперимент, тренинг / Л.Б.Шнейдер. – М.: МПСИ; Воронеж : МОДЕК, 2004. – 600 с.

УДК 37.016:004(043.2)

ЯРЕМА А. М., МОЧАН Т. М.,
Мукачівський державний університет

ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ НА УРОКАХ ІНФОРМАТИКИ

Головною метою сучасної освіти є підготувати підрастаюче покоління до життя й професійної діяльності в новому, високорозвиненому інформаційному середовищі.

Однією з ключових компетентностей школярів є інформаційна компетентність. Інформаційна компетентність – це інтегративна якість особистості, яка є результатом відображення процесів відбору, засвоєння, переробки, трансформації та генерування інформації в особливий тип предметно-специфічних знань, які дозволяють виробляти, приймати, прогнозувати та реалізовувати оптимальні рішення в різних сферах діяльності. [2, с. 34-38].

Формування компетентної особистості учня в процесі вивчення інформатики здійснюється через систему урочних та позаурочних заходів, що дає змогу не лише озброїти дітей знаннями, а і навчити застосовувати їх у повсякденному житті.

Дослідженням у галузі інформаційної компетентності висвітлюються у роботах таких науковців: А. Антонченко, В. Байденко, В. Беспалов, Н. Гендіної, Ю. Зубова, С. Каракозова, О. Кизика, Н. Насирової, О. Овчарук, Ю. Татур, В. Фокеєва, А. Хуторський і інших.

Востанні роки активно розглядається проблема інформаційної культури, інформаційно-комунікативної, інформаційно-технологічної компетентності тощо.

Учені трактують поняття «інформаційна компетентність» як складне індивідуально-психологічне утворення на основі інтеграції теоретичних знань, практичних умінь у області інноваційних технологій і певного набору

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>